

A Sociological Analysis Of Cultural And Behavioral Factors Influencing Social Welfare In The Rural Areas Of Dashti County

Seyedeh Ozra Hosseiniانpour¹, Gholamreza Jafarinia^{2*}, Ensiyeh Mahini³

(Received Date: 2024/10/04 - Accepted Date: 2024/12/21)

Abstract

Social welfare, as one of the fundamental components of sustainable development, plays a central role in improving the quality of life in rural communities. The present study aims to conduct a sociological analysis of the cultural and social factors influencing the enhancement of social welfare in the rural areas of Dashti County. The research method is quantitative and survey-based, and a grounded theory approach was employed to identify the influential factors. The statistical population consisted of 5,700 residents aged 18 to 60, along with local officials (village heads and council members) from 95 villages in Dashti County. Using the cluster sampling method and Cochran's formula, a sample of 360 participants was selected. The data collection tool was a researcher-made questionnaire comprising 28 items measuring social welfare and 104 items assessing economic, social, environmental, and psychological factors. The instrument's validity was confirmed through the Delphi method, and its reliability was verified using Cronbach's alpha coefficients (0.856 and 0.878). Data were analyzed using SPSS (version 26) and SmartPLS (version 4) software, applying tests such as Cronbach's alpha, convergent and discriminant validity, coefficients of determination (R^2), predictive relevance (Q^2), and overall model fit (GOF). The findings indicated that social (path coefficient = 0.513), economic (0.468), and environmental (0.813) factors had significant effects on social welfare, while psychological factors (0.007) showed no significant effect. This lack of significance is likely due to the weakness of psychological empowerment programs at the rural level. The coefficient of determination ($R^2 = 0.887$) showed that 88.7% of the variance in social welfare is explained by the independent variables. Accordingly, the results emphasize the necessity of strengthening social, economic, and environmental infrastructures to enhance welfare, promote sustainable rural development, and reduce social inequalities in Dashti County.

Keywords: Social Welfare, Development, Rural Areas, Sociological Analysis, Dashti County.

¹ Department of Sociology, Bushehr Branch, Islamic Azad University, Bushehr, Iran.

^{2*} Department of Sociology, Bushehr Branch, Islamic Azad University, Bushehr, Iran. (Corresponding Author): jafarinia_reza@iaubushehr.ac.ir

³ Department of Islamic Studies, Bushehr Branch, Islamic Azad University, Bushehr, Iran.

تحلیل جامعه‌شناختی عوامل فرهنگی-رفتاری مؤثر بر ارتقای رفاه اجتماعی در نواحی روستایی شهرستان دشتی

سیده عدرا حسینیان پور^۱، غلامرضا جعفری نیا^{۲*}، انسیه ماهینی^۳

(تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۷/۱۳ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۰/۰۱)

چکیده

رفاه اجتماعی به عنوان یکی از مؤلفه‌های بنیادین توسعه پایدار، نقش محوری در ارتقای کیفیت زندگی جوامع روستایی دارد. پژوهش حاضر با هدف تحلیل جامعه‌شناختی عوامل فرهنگی-اجتماعی مؤثر بر ارتقای رفاه اجتماعی در نواحی روستایی شهرستان دشتی انجام شده است. روش تحقیق، کمی و از نوع پیمایشی است و برای شناسایی عوامل مؤثر از رویکرد نظریه بنیانی استفاده شد. جامعه آماری شامل ۵۷۰۰ نفر از ساکنان ۱۸ تا ۶۰ سال و مسئولان محلی (دهیاران و اعضای شوراها)، در ۹۵ روستای شهرستان دشتی بود. با بهره‌گیری از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای و فرمول کوکران، ۳۶۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسش‌نامه محقق ساخته شامل ۲۸ گویه برای سنجش رفاه اجتماعی و ۱۰۴ گویه برای عوامل اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی و روان‌شناختی بود. روایی ابزار با روش دلفی و پایایی آن با ضریب آلفای کرونباخ (۰/۸۵۶ و ۰/۸۷۸)، تأیید شد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS (نسخه ۲۶) و SmartPLS (نسخه ۴)، با بهره‌گیری از آزمون‌های آلفای کرونباخ، روایی همگرا و واگرا، ضرایب تعیین (R^2)، پیش‌بینی (Q^2) و برازش کلی مدل (GOF)، تحلیل گردید. نتایج نشان داد عوامل اجتماعی (ضریب مسیر ۰/۵۱۳)، اقتصادی (۰/۴۶۸) و زیست‌محیطی (۰/۸۱۳) تأثیر معناداری بر رفاه اجتماعی دارند، در حالی که عوامل روان‌شناختی (۰/۰۰۷)، اثر معناداری نشان ندادند؛ امری که احتمالاً ناشی از ضعف برنامه‌های توانمندسازی روان‌شناختی در سطح روستاها است. مقدار ضریب تعیین مدل ($R^2=0.887$)، نشان‌دهنده تبیین ۸۸/۷ درصد از تغییرات رفاه اجتماعی توسط متغیرهای مستقل است. بر این اساس، نتایج پژوهش بر ضرورت تقویت زیرساخت‌های اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی در راستای ارتقای رفاه و توسعه پایدار روستایی و کاهش نابرابری‌های اجتماعی در شهرستان دشتی تأکید دارد.

واژگان کلیدی: رفاه اجتماعی، توسعه، روستا، جامعه‌شناختی، شهرستان دشتی.

^۱ گروه جامعه‌شناسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران.

jafarinia_reza@iaubushehr.ac.ir

^{۲*} گروه جامعه‌شناسی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران. (نویسنده مسئول)

^۳ گروه الهیات و معارف اسلامی، واحد بوشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، بوشهر، ایران.

مقدمه

رفاه اجتماعی یکی از مؤلفه‌های بنیادین توسعه پایدار، نقش تعیین‌کننده‌ای در ارتقای کیفیت زندگی، کاهش نابرابری‌ها و تقویت انسجام اجتماعی در جوامع انسانی دارد (مفتخری، دلفان، جعفری، ۱۴۰۳: ۹۵). این مفهوم چندبعدی، از تعامل میان عوامل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، زیست‌محیطی و روان‌شناختی شکل می‌گیرد و به‌منزله شاخصی برای سنجش میزان رضایت، امنیت و فرصت‌های زندگی در میان افراد جامعه شناخته می‌شود. رفاه اجتماعی نه صرفاً به‌معنای برخورداری مادی، بلکه به‌عنوان کیفیت زیستن، احساس تعلق و مشارکت فعال در حیات جمعی در نظر گرفته می‌شود (Haulle, Ndimbo, 2024: 405). در دهه‌های اخیر، رویکردهای جدید در علوم اجتماعی و توسعه، بر اهمیت «سرمایه اجتماعی» و «فرهنگ مشارکت»، در ارتقای رفاه اجتماعی تأکید کرده‌اند (غفاری و دیگران، ۱۴۰۱: ۷۹). به‌طور خاص روابط اجتماعی، اعتماد متقابل و همکاری‌های محلی نقش اساسی در توانمندسازی جوامع و افزایش احساس رضایت از زندگی دارند. در جوامعی که الگوهای فرهنگی و رفتاری مشارکتی تقویت می‌شود، حس تعلق اجتماعی افزایش یافته و در نتیجه، نابرابری‌ها و آسیب‌های اجتماعی کاهش می‌یابد (Asante et al., 2022: 160). باوجود اهمیت پایه رفاه اجتماعی، جوامع روستایی در مقایسه با جوامع شهری غالباً با محدودیت‌هایی در حوزه زیر ساخت، آموزش، خدمات اجتماعی و فرصت‌های اقتصادی روبه‌رو هستند (البرزی، شیخ‌بیگلر، اکبریان‌رونیزی، ۱۴۰۲: ۳۴۵). این محدودیت‌ها در بسیاری موارد به تضعیف سرمایه اجتماعی، مهاجرت نیروی انسانی، و کاهش انسجام فرهنگی منجر می‌شود.

شهرستان دشتی در جنوب ایران، با ویژگی‌های منحصربه‌فرد اقلیمی و اجتماعی، نمونه‌ای گویا از چالش‌های چندبعدی در مسیر ارتقای رفاه اجتماعی به‌شمار می‌آید. شرایط سخت اقلیمی شامل گرمای بالا، محدودیت منابع آبی، وابستگی شدید اقتصاد محلی به کشاورزی و دامداری و ضعف زیرساخت‌های آموزشی و بهداشتی، شبکه‌ای پیچیده از عوامل محدودکننده را پدید آورده‌اند که بر ابعاد مختلف زندگی روستاییان تأثیر می‌گذارد (ساعی، ۱۴۰۱: ۱۸۸). افزون‌براین، مهاجرت گسترده جوانان به مناطق شهری، افت مشارکت اجتماعی و دگرگونی در ساختارهای فرهنگی و خانوادگی، پویایی اجتماعی منطقه را دچار اختلال کرده و ضرورت بازنگری در مؤلفه‌های فرهنگی و رفتاری مؤثر بر رفاه اجتماعی را برجسته ساخته است. در سطح فرهنگی و رفتاری، جوامع روستایی دشتی با مسائلی چون کاهش اعتماد متقابل، ضعف نهادهای محلی، افت مشارکت در فعالیت‌های جمعی و محدودیت فرصت‌های آموزشی و فرهنگی مواجه‌اند (شاهرخی ساردو، هدایتی‌نیا، محمدی‌تمری، ۱۳۹۵: ۴-۲). این شرایط به تضعیف انسجام اجتماعی، افول حس تعلق و کاهش سرمایه اجتماعی انجامیده است. نبود فضاهای عمومی و فرهنگی کارآمد نیز امکان تعاملات اجتماعی را محدود کرده و به‌ویژه انزوای زنان و جوانان را تشدید کرده است. در کنار این مسائل، چالش‌های زیست‌محیطی همچون کمبود بارندگی، فرسایش خاک و افت کیفیت منابع آبی، تولید کشاورزی را کاهش داده و فشار اقتصادی بر خانوارهای روستایی را افزایش داده است. هم‌افزایی این عوامل فرهنگی،

اقتصادی و محیطی در مجموع به افت محسوس سطح رفاه اجتماعی در نواحی روستایی دشتی انجامیده است. ضرورت این پژوهش از آنجاست که شناخت دقیق مؤلفه‌های فرهنگی و رفتاری مؤثر بر رفاه اجتماعی در نواحی روستایی دشتی می‌تواند مبنای سیاست‌گذاری‌های توسعه‌ای واقع‌گرایانه و عدالت‌محور قرار گیرد. تمرکز بر این ابعاد، که در اغلب مطالعات پیشین کمتر بررسی شده‌اند، امکان درک سازوکارهای درونی رفاه و تعمیم نتایج به مناطق مشابه را فراهم می‌سازد. باوجود اقدامات توسعه‌ای در سطح زیرساخت و خدمات، شکاف قابل‌توجهی در تحقق رفاه اجتماعی این نواحی باقی مانده است؛ شکافی که از غفلت نسبت به نقش مؤلفه‌های فرهنگی و رفتاری در سیاست‌گذاری ناشی می‌شود. از این رو، پرسش آن است که - کدام عوامل جامعه‌شناختی و فرهنگی-رفتاری بیشترین نقش را در ارتقای رفاه اجتماعی روستاهای شهرستان دشتی دارند و چگونه می‌توان آن‌ها را در مسیر توسعه پایدار تقویت کرد؟

ادبیات پژوهش

رفاه اجتماعی مفهومی چندبعدی و پویاست که نظامی از خدمات، حمایت‌ها و نهادهای اجتماعی را دربر می‌گیرد و هدف آن ارتقای کیفیت زندگی، سلامت عمومی و توسعه ظرفیت‌های انسانی است (Gansonré, 2024: 577). این مفهوم به‌عنوان شاخصی کلیدی در سنجش توسعه انسانی، به تعامل میان ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زیست‌محیطی زندگی انسان‌ها وابسته است (وحیدی ساربان، مؤمنی، ۱۳۹۹: ۴۷۹). در جوامع روستایی، رفاه اجتماعی اغلب از طریق دسترسی عادلانه به خدماتی چون آموزش، بهداشت، اشتغال و زیرساخت‌های پایه‌ای سنجیده می‌شود. دستیابی به رفاه پایدار مستلزم وجود سیاست‌گذاری‌های جامع، نظام‌مند و هماهنگ میان نهادهای اجتماعی و اقتصادی است. نبود چارچوب‌های بومی و شاخص‌های چندبعدی برای سنجش رفاه، یکی از چالش‌های اساسی در حوزه سیاست‌گذاری اجتماعی محسوب می‌شود (رییسی، حجازی، چیت‌ساز، ۱۴۰۱: ۷۷). نظریه‌های اقتصادی و اجتماعی گوناگونی در تبیین مفهوم رفاه مطرح شده‌اند. *آدام اسمیت*^۱، رفاه را پیامد عملکرد سازوکار بازار آزاد می‌داند و هرگونه مداخله دولت را مانع پویایی اقتصادی تلقی می‌کند. *ویلفردو پارتو*^۲، رفاه واقعی را زمانی ممکن می‌داند که وضعیت یک فرد به زبان دیگری بهبود نیابد. *آمارتیا کومار سن*^۳، با طرح نظریه توانمندی، رفاه را فراتر از شاخص‌های صرفاً مادی تعریف کرده و بر اهمیت آزادی، انتخاب و کارکردهای انسانی تأکید دارد (Livingston, Jackson, 2022: 1185). از منظر جامعه‌شناختی، رفاه اجتماعی نتیجه تعامل میان سرمایه اجتماعی، مشارکت مدنی و دسترسی برابر به منابع است (Abreu, Mesias, 2020: 579). رفاه نه صرفاً محصول سیاست‌های اقتصادی بلکه برآیند ساختارهای اجتماعی و فرهنگی است که اعتماد، هم‌بستگی و احساس تعلق را در جامعه تقویت می‌کنند (Kebede, 2024: 5-15). شاخص‌های سنجش رفاه

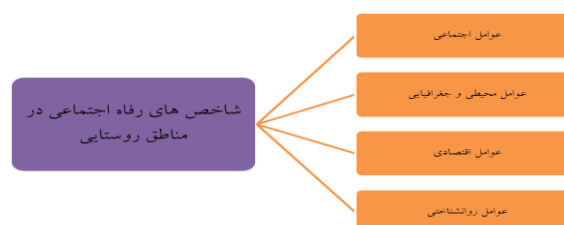
¹ Adam Smith

² Vilfredo Pareto

³ Amartya Kumar Sen

اجتماعی معمولاً در دو دسته اصلی قرار می‌گیرند: شاخص‌های منفرد مانند درآمد سرانه یا نرخ اشتغال، و شاخص‌های ترکیبی نظیر شاخص توسعه انسانی و شاخص لگاتوم که به دلیل رویکرد چندبعدی، از اعتبار بیشتری برخوردارند (باقری، ۱۴۰۲: ۶۳). هرچند این شاخص‌ها امکان مقایسه میان کشورها را فراهم می‌کنند، اما نادیده گرفتن زمینه‌های فرهنگی و دانش محلی از کاستی‌های عمده آن‌هاست (صفرشالی، مهدیزاده‌اردکانی، ۱۳۹۶: ۱۸۵). در پیوند با توسعه پایدار، سلامت اجتماعی و رفاه انسانی بیش از آنکه حاصل مداخلات پزشکی باشد، به شرایط اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی وابسته‌اند (هزارجریبی، صفری شالی، ۱۳۹۰: ۵). اشتغال پایدار، دسترسی به آموزش و خدمات بهداشتی، و برخورداری از محیط طبیعی سالم از ارکان اساسی ارتقای رفاه در جوامع روستایی‌اند (راستی، جهان‌تیغ، ۱۳۹۳: ۷۶۶). در شرایطی که تغییرات اقلیمی، مهاجرت، یا کاهش درآمدهای بخش کشاورزی پایداری معیشت را تهدید می‌کند، ایجاد فعالیت‌های جایگزین مانند گردشگری روستایی یا صنایع خرد می‌تواند به تنوع اقتصادی و ارتقای کیفیت زندگی منجر شود (فروزان نجف‌آبادی، نامدار، ۱۴۰۱: ۳). رفاه اجتماعی، سازه‌ای پیچیده و چندلایه است و در تقاطع نظام‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زیست‌محیطی شکل می‌گیرد و بیش از تأمین نیازهای اولیه، شاخص کیفیت زیست انسانی، انسجام جمعی و تحقق خود فردی محسوب می‌شود (سجاسی‌قیداری، شکوری‌فرد، ۱۳۹۵: ۱۹۹). این مفهوم در رویکردهای نظری معاصر نه صرفاً نتیجه توزیع منابع، بلکه محصول تعاملات نهادی، ساختارهای فرهنگی و رفتارهای اجتماعی است که در فرایند بازتولید اجتماعی معنا پیدا می‌کند. مطالعات صورت گرفته بر ضرورت تحلیل رفاه در چارچوب نظام‌مند و پویا تأکید دارند، جایی که عدالت توزیعی، انسجام نهادی و پایداری فرهنگی هم‌زمان مدنظر قرار گیرد. متغیرهای کلیدی شامل سلامت، آموزش، اشتغال پایدار، سرمایه اجتماعی و اعتماد نهادی، نقش بنیادین در تقویت سازه رفاه دارند، درحالی‌که نابرابری، ضعف مشارکت مدنی و فرسایش سرمایه اجتماعی از مهمترین عوامل بازدارنده آن به‌شمار می‌آیند (مهدی‌زاده‌راینی و دیگران، ۱۴۰۱: ۲۸۵). درواقع، رفاه اجتماعی مفهومی گسترده مبتنی بر عدالت، انسجام و پایداری قابل فهم است. این پژوهش با بررسی جامعه‌شناختی عوامل فرهنگی-رفتاری مؤثر بر رفاه اجتماعی در روستاهای شهرستان دشتی، هدف شناسایی این عوامل و ارائه راهکارهایی برای بهبود کیفیت زندگی و توسعه پایدار را دنبال می‌کند. تلفیق شاخص‌های عینی و ذهنی و توجه به ویژگی‌های محلی، امکان تدوین سیاست‌های مؤثرتر را فراهم می‌سازد. براساس متغیرها و چارچوب نظری، مدل مفهومی تحقیق برپایه (شکل ۱)، ارائه می‌شود.

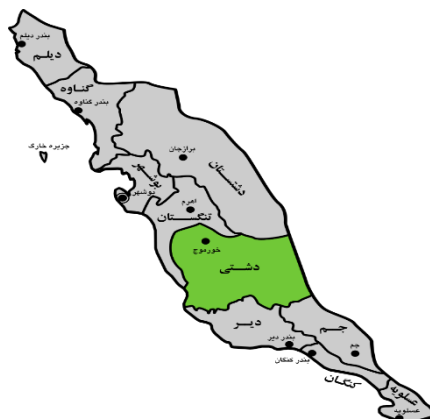

شکل ۱. مدل مفهومی تحقیق- (مأخذ: نگارندگان، ۱۴۰۳)

روش‌شناسی

این پژوهش از منظر روش‌شناسی، رویکردی کمی را برای شناسایی عوامل مؤثر بر رفاه اجتماعی در روستاهای شهرستان دشتی استان بوشهر برپایه (شکل ۲)، به کار گرفته است. روش پیمایشی به عنوان ابزار اصلی گردآوری داده‌ها استفاده شد و برای استخراج مؤلفه‌ها و طراحی الگوی پارادایمی عوامل مؤثر بر رفاه اجتماعی، از نظریه بنیانی بهره گرفته شد. این مطالعه به صورت میدانی انجام شده و باهدف شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر رفاه اجتماعی، به ارائه مدلی برای توسعه اجتماعی مناطق روستایی پرداخته است. نتایج این پژوهش می‌تواند به عنوان راهنمایی برای نهادهای متولی رفاه اجتماعی در شهرستان دشتی مورد استفاده قرار گیرد. برای تحلیل داده‌ها از روش تحلیل عاملی تأییدی و مدل‌سازی معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS 26 و Smart PLS 4 بهره گرفته شد.

شکل ۲. استان بوشهر- (مأخذ: مطالعات اسنادی نگارندگان، ۱۴۰۳)

محدوده مکانی شامل ۹۵ روستای دارای جمعیت در سه بخش مرکزی، کاکلی، و شنبه و طسوج این شهرستان است که اقتصاد آن‌ها عمدتاً مبتنی بر کشاورزی و باغداری است. محدوده زمانی پژوهش از مهر ۱۴۰۲ تا تیر ۱۴۰۳ شمسی، بوده و جامعه انسانی آن شامل ساکنان ۱۸ تا ۶۰ سال، دهیاران، اعضای شوراهای روستایی و فعالان توسعه روستایی است. جامعه آماری این پژوهش شامل ۵۷۰۰ نفر از ساکنان و مسئولین روستایی است که با استفاده از فرمول کوکران و روش نمونه‌گیری در دسترس و خوشه‌ای، حجم نمونه‌ای برابر با ۳۶۰ نفر تعیین شد. نمونه‌گیری به گونه‌ای انجام شد که از هر دسته روستا (جلگه‌ای، کوهستانی، و جلگه‌ای-کوهستانی)، نماینده‌ای انتخاب شود تا نتایج قابل تعمیم به کل منطقه باشد. ابزار اصلی گردآوری داده‌ها، پرسش‌نامه محقق ساخته‌ای بود که در دو بخش عمومی (اطلاعات جمعیت شناختی) و تخصصی (عوامل اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی و روان‌شناختی)، طراحی شد. پرسش‌نامه شامل ۲۸ سؤال برای متغیر رفاه اجتماعی برپایه (جدول ۱) و ۱۰۴ سؤال برای عوامل مؤثر برپایه (جدول ۲)، بود که براساس مقیاس ۵ گزینه‌ای لیکرت تنظیم شد. روایی پرسش‌نامه از طریق روایی ظاهری، محتوایی (با روش دلفی و

ضرایب CVI و CVR بالای ۰/۷۹ و ۰/۶۷) و روایی سازه (تحلیل عاملی تأییدی با نرم افزار Smart PLS)، تأیید شد. پایایی پرسشنامه‌ها نیز با ضریب آلفای کرونباخ (۰/۸۵۶) برای رفاه اجتماعی و ۰/۸۷۸ برای عوامل مؤثر، بررسی و تأیید گردید. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی (برای ویژگی‌های جمعیت شناختی) و آمار استنباطی (مدل‌سازی معادلات ساختاری و روش حداقل مربعات جزئی) تحلیل شدند. آزمون‌های آماری شامل آلفای کرونباخ، روایی همگرا و واگرا، R^2 ، Q^2 ، GOF و KMO برای اطمینان از کیفیت مدل و کفایت نمونه استفاده شدند.

جدول ۱. تناظر سؤالات برای متغیر رفاه اجتماعی- (مأخذ: نگارندگان، ۱۴۰۳)

متغیر	شماره سؤالات	تعداد سؤال	مؤلفه‌ها	سؤالات مربوط به هر مؤلفه	منبع
رفاه اجتماعی	۲۸ تا ۲۸	۲۸	توسعه رفاهی	۱ تا ۴	نگارندگان
			جمعیت تحت پوشش	۵ تا ۱۴	
			خدمات رفاهی	۱۵ تا ۲۱	
			سیاست‌های رفاهی	۲۲ تا ۲۸	

جدول ۲. تناظر سؤالات برای متغیر عوامل مؤثر بر رفاه اجتماعی- (مأخذ: مطالعات اسنادی نگارندگان، ۱۴۰۳)

ابعاد	شماره سؤالات	تعداد سؤال	مؤلفه‌ها	سؤالات مربوط به هر مؤلفه	منبع
عوامل اقتصادی	۲۹ تا ۴۸	۲۰	درآمد و هزینه	۲۹ تا ۳۳	محققان
			مسکن	۳۴ تا ۳۸	
			نرخ ارز	۳۹ تا ۴۱	
			نرخ تورم	۴۲ تا ۴۴	
			فقر و بیکاری	۴۵ تا ۴۸	
عوامل اجتماعی	۴۹ تا ۶۸	۲۰	بهداشت و درمان	۴۹ تا ۵۱	محققان
			دانش و آگاهی	۵۲ تا ۵۴	
			امنیت اجتماعی	۵۵ تا ۵۸	
			محرومیت اجتماعی	۵۹ تا ۶۲	
			تفاوت‌های جنسیتی	۶۳ تا ۶۵	
			بی عدالتی	۶۶ تا ۶۸	
عوامل محیطی	۶۹ تا ۸۵	۱۷	کاهش بارندگی	۶۹ تا ۷۱	محققان
			عوامل زیست محیطی	۷۲ تا ۷۵	
			فضای سبز روستایی	۷۶ تا ۷۹	
			دسترسی به امکانات رفاهی و خدماتی	۸۰ تا ۸۵	
عوامل روان‌شناختی	۸۶ تا ۱۰۴	۱۹	توانمندسازی اجتماعی	۸۶ تا ۸۹	محققان
			توانمندسازی روان‌شناختی	۹۰ تا ۹۳	
			تقویت روحیه اجتماعی	۹۴ تا ۹۷	
			ارتقای پذیرش	۹۸ تا ۱۰۰	
			مشارکت اجتماعی	۱۰۱ تا ۱۰۴	

تحلیل داده‌ها با مدل‌سازی معادلات ساختاری و روش حداقل مربعات جزئی (PLS)، انجام شد تا روابط میان متغیرهای آشکار و نهفته بررسی شود. این روش مناسب نمونه‌های کوچک و داده‌های غیرنرمال است و نتایج آن می‌تواند در طراحی برنامه‌های توسعه‌ای و ارتقای رفاه اجتماعی در روستاهای شهرستان دشتی به کار گرفته شود.

بحث و یافته‌ها

- توصیف متغیرها

برپایه (جدول ۳)، شاخص‌های توصیفی متغیرهای تحقیق کنکاش و تلخیص شده است.

جدول ۳. نتایج مربوط به آزمون نوع توزیع داده‌ها- (مأخذ: یافته‌های پژوهشی، ۱۴۰۳)

متغیرها	تعداد نمونه	میانگین	انحراف معیار	واریانس	بازه نمرات سؤالات		بازه نمرات کسب شده		چولگی	کشدگی
					کمترین	بیشترین	کمترین	بیشترین		
رفاه اجتماعی	۳۶۰	۸۸٫۷۹	۱۴٫۷۶۴	۱۱٫۶۹۰	۱	۵	۲۸	۱۴۰	-۰٫۲۱۰	-۱٫۳۳۶
عوامل اقتصادی	۳۶۰	۵۸٫۰۲	۹٫۶۳۹	۱۴٫۹۱۰	۱	۵	۲۲	۹۱	-۰٫۶۱۹	۴٫۹۸۲
عوامل اجتماعی	۳۶۰	۶۱٫۸۰	۷٫۳۱۹	۱۳٫۵۸۰	۱	۵	۳۰٫۱۵	۹۲٫۵۵	۰٫۳۷۳	۴٫۶۱۴
عوامل محیطی	۳۶۰	۴۸٫۳۷	۸٫۸۱۸	۴٫۲۸۹	۱	۵	۱۷	۸۵	۰٫۱۹۳	-۱٫۴۷۶
عوامل روان‌شناختی	۳۶۰	۵۷٫۰۷	۸٫۸۱۳	۳٫۱۷۶	۱	۵	۱۹	۹۵	۰٫۰۴۱	-۱٫۵۰۷

میانگین نمرات همه متغیرهای موجود در جدول فوق بیشتر از میانگین ثابت سؤالات هر پرسش‌نامه (تعداد سؤال در طیف لیکرت پرسش‌نامه با مرکز طیف ۵ گزینه‌ای)، به دست آمده است، لذا می‌توان نتیجه گرفت که بیشتر افراد گزینه‌های بالای میانگین ثابت را انتخاب کرده‌اند. کمترین مقدار نمرات متغیرها از ۱ بیشتر بوده و بیشترین مقدار نمرات متغیرها از ۵ کمتر برآورد شده است و این نشان می‌دهد که کدگذاری و ورود اطلاعات پرسش‌نامه‌ها به نرم‌افزار کاملاً بدون نقص و به درستی وارد شده است. همچنین چولگی و کشیدگی متغیرها در بازه زمانی امن و قابل قبول (۳+ و ۳-)، قرار دارد که نشان از جمع‌آوری داده‌های مطلوب بوده به‌طوری که می‌توان با اطمینان بالا نتایج نمونه را به جامعه آماری تعمیم داد.

- آمار استنباطی

← بررسی نرمالیتی داده‌های متغیرها: پیش از آنکه آزمودنی انجام شود یا اقدام تعمیمی روی داده‌ها اعمال شود، باید نوع توزیع داده‌های متغیرهای مورد مطالعه مشخص گردد تا براساس نوع توزیع داده‌های آن روش آماری مناسب و علمی به کار گرفته شود. جهت بررسی نوع توزیع داده‌ها از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده شده است که نتایج آن برپایه (جدول ۴)، می‌باشد.

جدول ۴. نتایج مربوط به آزمون نوع توزیع داده‌ها- (مأخذ: یافته‌های پژوهشی، ۱۴۰۳)

متغیرها	آزمون شایبرو-ویلک		آزمون کولموگروف-اسمیرنوف		نتیجه
	آماره	سطح معناداری	آماره	سطح معناداری	
رفاه اجتماعی	۰٫۸۸۶	۰٫۰۰۰	۰٫۱۲۹	۰٫۰۰۰	غیرنرمال
عوامل اقتصادی	۰٫۷۹۳	۰٫۰۰۰	۰٫۲۳۵	۰٫۰۰۰	غیرنرمال
عوامل اجتماعی	۰٫۸۱۸	۰٫۰۰۰	۰٫۲۵۸	۰٫۰۰۰	غیرنرمال
عوامل محیطی	۰٫۸۷۸	۰٫۰۰۰	۰٫۱۵۹	۰٫۰۰۰	غیرنرمال
عوامل روان‌شناختی	۰٫۸۷۲	۰٫۰۰۰	۰٫۱۴۲	۰٫۰۰۰	غیرنرمال

← آزمون ضریب هم‌بستگی بین متغیرهای اصلی: قبل از رسیدن به مرحله تحلیل مدل و مدلسازی معادلات ساختاری لازم تا میزان و جهت ارتباط بین متغیرها مشخص شود. به همین منظور باتوجه به عدم نرمال بودن توزیع داده‌ها از ضریب هم‌بستگی اسپیرمن استفاده شده است برپایه (جدول ۵).

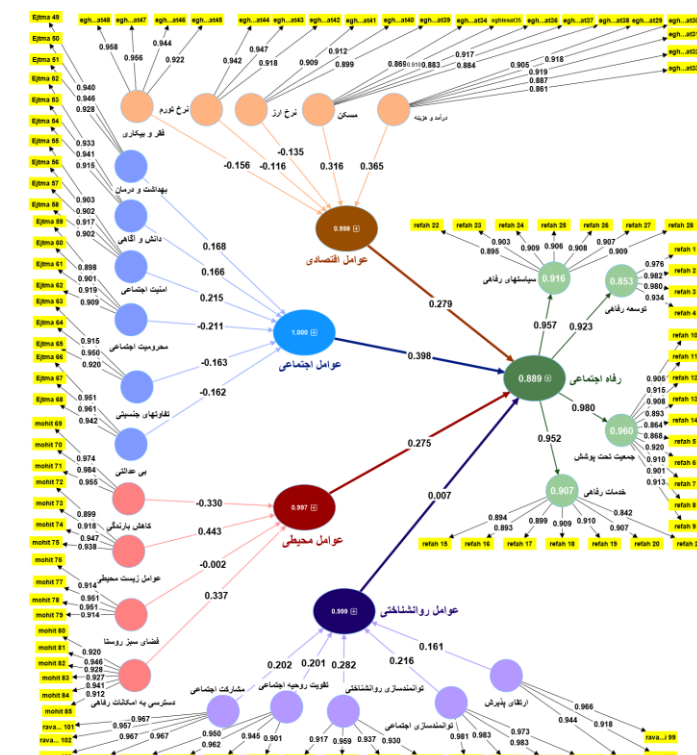

جدول ۵. نتایج مربوط به آزمون همبستگی بین متغیرها (مأخذ: یافته‌های پژوهشی، ۱۴۰۳)

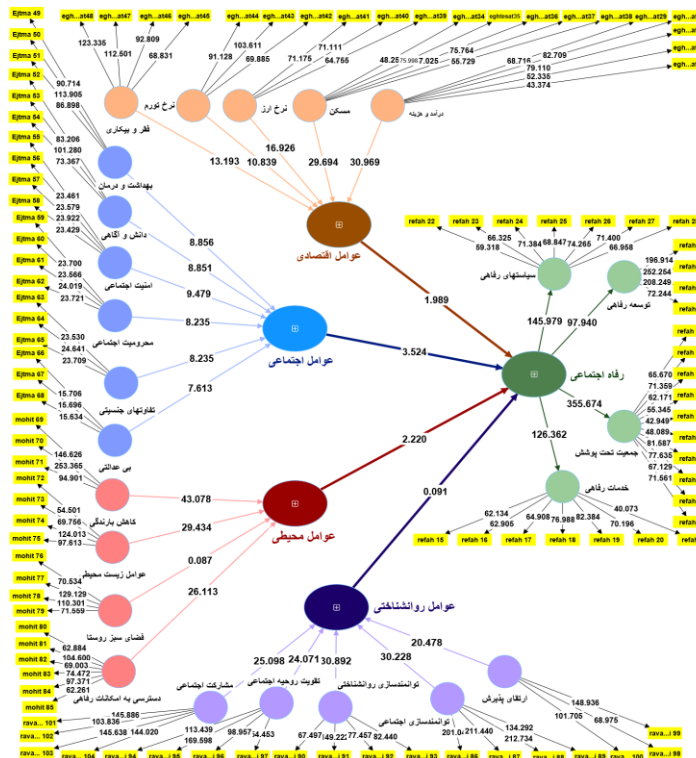
متغیرها		رفاه اجتماعی	عوامل اقتصادی	عوامل اجتماعی	عوامل محیطی	عوامل روان‌شناختی
رفاه اجتماعی	ضریب همبستگی	۱,۰۰۰				
	سطح معناداری					
	تعداد					
عوامل اقتصادی	ضریب همبستگی	۰,۴۶۸	۱,۰۰۰			
	سطح معناداری					
	تعداد					
عوامل اجتماعی	ضریب همبستگی	۰,۵۱۳	۰,۳۳۷	۱,۰۰۰		
	سطح معناداری					
	تعداد					
عوامل محیطی	ضریب همبستگی	۰,۸۱۳	۰,۲۶۱	۰,۱۰۲	۱,۰۰۰	
	سطح معناداری					
	تعداد					
عوامل روان‌شناختی	ضریب همبستگی	۰,۸۷۹	۰,۲۱۳	۰,۰۸۱	۰,۸۸۶	۱,۰۰۰
	سطح معناداری					
	تعداد					

– مدل‌سازی معادلات ساختاری

برپایه (شکل ۳)، مدل استاندارد شده بارهای عاملی و ضرایب مسیر استخراج شد. (شکل ۴)، مدل تحقیق را در حالت ضرایب معنادار T نشان می‌دهد.

شکل ۳. مدل با ضرایب استاندارد شده بار عاملی و ضرایب مسیر (مأخذ: یافته‌های پژوهشی، ۱۴۰۳)

نمودار ۴. مدل با ضرایب t-Value- (مأخذ: یافته‌های پژوهشی، ۱۴۰۳)

برای ارزیابی پایایی مدل اندازه‌گیری، از ضریب آلفای کرونباخ و ضریب پایایی ترکیبی استفاده شد برپایه (جدول ۶)، که مقدار حداقل قابل قبول آن‌ها برابر ۰/۷ است.

جدول ۶. شاخص‌های ضریب آلفای کرونباخ و ضریب پایایی ترکیبی- (مأخذ: یافته‌های پژوهشی، ۱۴۰۳)

متغیرها	ضریب آلفای کرونباخ ($\alpha > 0.7$)	ضریب پایایی ترکیبی ($CR > 0.7$)	نتیجه
رفاه اجتماعی	۰.۹۸۸	۰.۹۸۸	مطلوب
عوامل اجتماعی	۰.۸۱۶	۰.۹۸۰	مطلوب
عوامل اقتصادی	۰.۸۲۵	۰.۹۷۱	مطلوب
عوامل روان‌شناختی	۰.۹۸۳	۰.۹۸۴	مطلوب
عوامل محیطی	۰.۷۵۳	۰.۹۵۷	مطلوب

روایی همگرا با میانگین واریانس استخراج شده (AVE)؛ ارزیابی شد و حداقل مقدار قابل قبول آن ۰/۵ است برپایه (جدول ۷).

جدول ۷. شاخص میانگین واریانس استخراجی- (مأخذ: یافته‌های پژوهشی، ۱۴۰۳)

متغیرها	میانگین واریانس استخراجی ($AVE > 0.5$)	نتیجه
رفاه اجتماعی	۰.۷۶۰	مطلوب
عوامل اجتماعی	۰.۷۲۵	مطلوب
عوامل اقتصادی	۰.۶۹۲	مطلوب
عوامل روان‌شناختی	۰.۸۰۳	مطلوب
عوامل محیطی	۰.۷۱۹	مطلوب

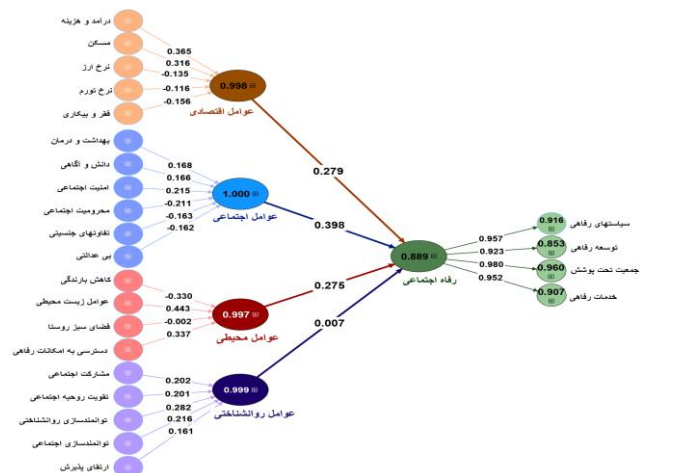

روایی واگرا با استفاده از روش فورنل و لارکر در مدل اندازه‌گیری ارزیابی شد برپایه (جدول ۸).

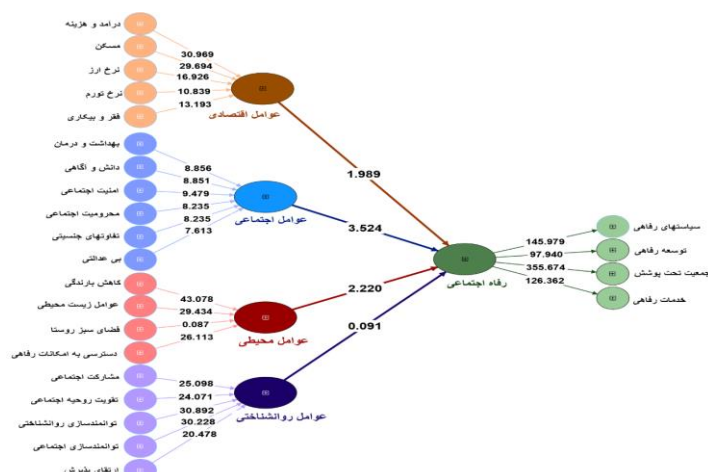
جدول ۸. نتایج روایی واگرا به روش فورنل و لارکر- (مأخذ: یافته‌های پژوهشی، ۱۴۰۳)

متغیرهای مرتبه اول	رفاه اجتماعی	عوامل اجتماعی	عوامل اقتصادی	عوامل روان‌شناختی	عوامل محیطی
رفاه اجتماعی	۰.۸۷۲				
عوامل اجتماعی	۰.۸۲۸	۰.۸۵۲			
عوامل اقتصادی	۰.۷۲۹	۰.۷۵۴	۰.۸۳۲		
عوامل روان‌شناختی	۰.۶۵۸	۰.۶۷۳	۰.۷۹۰	۰.۸۹۵	
عوامل محیطی	۰.۶۳۲	۰.۶۳۶	۰.۷۵۶	۰.۷۲۶	۰.۸۴۸

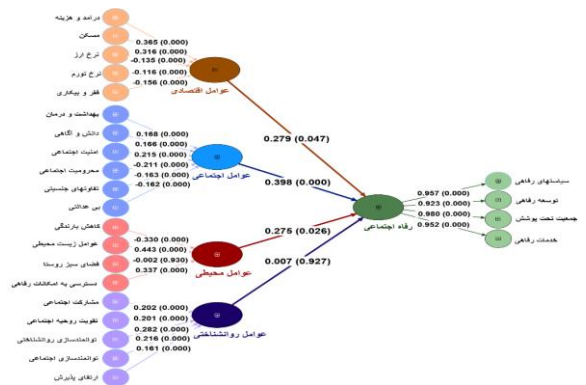
مدل ساختاری رابطه بین متغیرهای مکنون را بررسی می‌کند و برای ارزیابی آن، ضرایب مسیر (β) برپایه (شکل ۵)، و معناداری آن‌ها (t-Value) (شکل ۶)، و سطح معناداری (شکل ۷)، مورد ارزیابی قرار گرفت.

شکل ۵. مدل پژوهش در حالت ضرایب مسیر استاندارد شده- (مأخذ: یافته‌های پژوهشی، ۱۴۰۳)

شکل ۶. مدل پژوهش در حالت معناداری تی- (مأخذ: یافته‌های پژوهشی، ۱۴۰۳)

شکل ۷. مدل پژوهش در حالت سطح معناداری- (مأخذ: یافته‌های پژوهشی، ۱۴۰۳)

در بررسی ضرایب مسیر (β) و مقادیر معناداری (t-Value)، مقادیر بزرگتر از ۱/۹۶ بیانگر تأیید رابطه یا فرضیه هستند برپایه (جدول ۹).

جدول ۹. نتایج مربوط به معناداری روابط بین متغیرها- (مأخذ: یافته‌های پژوهشی، ۱۴۰۳)

نتیجه	سطح معناداری	T-Value	انحراف استاندارد (STDEV)	فاصله اطمینان برای ضریب مسیر		ضریب مسیر	مسیر متغیر مستقل -> متغیر وابسته
				حد بالا	حد پایین		
معنی‌دار	۰.۰۰۰	۳.۵۲۴	۰.۱۱۳	۰.۶۱۱	۰.۲۰۲	۰.۳۹۸	عوامل اجتماعی -> رفاه اجتماعی
معنی‌دار	۰.۰۴۷	۱.۹۸۹	۰.۱۴۰	۰.۵۴۴	-۰.۰۱۲	۰.۲۷۹	عوامل اقتصادی -> رفاه اجتماعی
رد	۰.۹۲۷	۰.۰۹۱	۰.۰۷۹	۰.۱۷۰	-۰.۱۳۹	۰.۰۰۷	عوامل روان‌شناختی -> رفاه اجتماعی
معنی‌دار	۰.۰۲۶	۲.۱۲۰	۰.۱۲۴	۰.۵۰۹	۰.۰۲۳	۰.۲۷۵	عوامل محیطی -> رفاه اجتماعی

ضریب تعیین (R^2)، میزان تأثیر متغیرهای برون‌زا بر متغیرهای درون‌زا را نشان می‌دهد و بیانگر برازش مدل است برپایه (جدول ۱۰).

جدول ۱۰. نتایج مربوط به ضریب تعیین متغیرهای وابسته- (مأخذ: یافته‌های پژوهشی، ۱۴۰۳)

نتیجه	ضریب تعیین تعدیل شده	ضریب تعیین	متغیرهای وابسته
مطلوب	۰.۸۸۷	۰.۸۸۹	رفاه اجتماعی
مطلوب	۰.۸۵۲	۰.۸۵۳	توسعه رفاهی
مطلوب	۰.۹۶۰	۰.۹۶۰	جمعیت تحت پوشش
مطلوب	۰.۹۰۷	۰.۹۰۷	خدمات رفاهی
مطلوب	۰.۹۱۶	۰.۹۱۶	سیاست‌های رفاهی

شاخص ارتباط پیش‌بین استون-گیسر (Q^2)، میزان قدرت پیش‌بینی مدل در متغیرهای وابسته را نشان می‌دهد برپایه (جدول ۱۱).

جدول ۱۱. نتایج مربوط به قدرت پیش‌بینی مدل در خصوص متغیرهای وابسته- (مأخذ: یافته‌های پژوهشی، ۱۴۰۳)

نتیجه	شاخص استون-گیسر (Q^2)	متغیرهای وابسته
مطلوب	۰.۶۷۱	رفاه اجتماعی
مطلوب	۰.۷۹۴	توسعه رفاهی
مطلوب	۰.۷۷۲	جمعیت تحت پوشش
مطلوب	۰.۷۱۸	خدمات رفاهی
مطلوب	۰.۷۴۶	سیاست‌های رفاهی

معیار اندازه اثر (f^2)، شدت تأثیر هر متغیر مکنون بر متغیرهای وابسته مدل را نشان می‌دهد برپایه (جدول ۱۲).

جدول ۱۲. نتایج مربوط به شدت تأثیر متغیرهای مستقل بر وابسته- (مأخذ: یافته‌های پژوهشی، ۱۴۰۳)

مسیر	f^2 متغیر مستقل
متغیر مستقل --> متغیر وابسته	
عوامل اجتماعی --> رفاه اجتماعی	۰,۱۱۸
عوامل اقتصادی --> رفاه اجتماعی	۰,۰۴۰
عوامل روان‌شناختی --> رفاه اجتماعی	۰,۰۰۰
عوامل محیطی --> رفاه اجتماعی	۰,۰۲۸

شاخص هم‌خطی (VIF)، برای سنجش عدم هم‌خطی بین متغیرها به کار می‌رود و مقادیر پایین آن بیانگر برازش مناسب مدل است برپایه (جدول ۱۳).

جدول ۱۳. نتایج مربوط به شاخص هم‌خطی متغیرهای مستقل- (مأخذ: یافته‌های پژوهشی، ۱۴۰۳)

مسیر:	VIF متغیر مستقل	نتیجه
متغیر مستقل --> متغیر وابسته		
عوامل اجتماعی --> رفاه اجتماعی	۲,۰۸۶	کمتر از ۵ و مناسب
عوامل اقتصادی --> رفاه اجتماعی	۴,۴۴۸	کمتر از ۵ و مناسب
عوامل روان‌شناختی --> رفاه اجتماعی	۲,۰۱۹	کمتر از ۵ و مناسب
عوامل محیطی --> رفاه اجتماعی	۳,۸۸۳	کمتر از ۵ و مناسب

شاخص برازندگی کلی مدل (GOF)، برای سنجش کیفیت مدل‌های اندازه‌گیری و ساختاری به کار رفت. مقدار محاسبه‌شده GOF برابر ۰/۸۹۸ بوده و بیانگر برازش قوی مدل تحقیق است برپایه (جدول ۱۴).

جدول ۱۴. نتایج مربوط به برازش مدل- (مأخذ: یافته‌های پژوهشی، ۱۴۰۳)

متغیرها	ضریب تعیین	مقادیر اشتراکی
رفاه اجتماعی	۰,۸۸۷	۰,۸۲۵
عوامل اجتماعی	---	۰,۹۲۵
عوامل اقتصادی	---	۰,۹۱۲
عوامل محیطی	---	۰,۹۰۷
عوامل روان‌شناختی	---	۰,۹۲۵
توسعه رفاهی	۰,۸۵۲	۰,۹۵۱
جمعیت تحت پوشش	۰,۹۰۶	۰,۸۹۷
خدمات رفاهی	۰,۹۰۷	۰,۸۸۵
سیاست‌های رفاهی	۰,۹۱۶	۰,۹۰۱
میانگین	۰,۸۹۳	۰,۹۰۵
$GOF = \sqrt{Communalities \times R^2} = \sqrt{0.905 \times 0.893} = 0.898$		
سه مقدار ۰,۲۵، ۰,۳۶ و ۰,۳۶ برای GOF به ترتیب برازش ضعیف، متوسط و قوی		
مقادیر اشتراکی متغیرهای مرتبه دوم در محاسبات GOF نادیده گرفته می‌شود		

نتیجه‌گیری

رفاه اجتماعی در نواحی روستایی شهرستان دشتی حاصل تعامل پیچیده میان عوامل اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی و روان‌شناختی است. این یافته تأکید می‌کند که ارتقای رفاه نیازمند راهبردی چندبُعدی است که هم‌زمان به تأمین معیشت، بهبود ساختارهای اجتماعی، حفاظت از محیط‌زیست و تقویت

ظرفیت‌های روانی و اجتماعی افراد توجه داشته باشد. تحلیل جامعه‌شناختی نشان می‌دهد که سرمایه اجتماعی، اعتماد متقابل و مشارکت فعال در نهادهای محلی نقش کلیدی در ارتقای حس تعلق و انسجام اجتماعی دارند. این موضوع اهمیت طراحی سیاست‌های توسعه‌ای مبتنی بر فرهنگ مشارکت و تقویت سازوکارهای محلی را برجسته می‌کند، به گونه‌ای که تأثیر مستقیم بر بهبود کیفیت زندگی داشته باشد. نتایج حاکی از آن است که عوامل روان‌شناختی، به تنهایی تأثیر معناداری بر رفاه اجتماعی نداشته‌اند، که نشان‌دهنده ضعف برنامه‌های توانمندسازی روان‌شناختی و اجتماعی در سطح روستاهاست. این امر بر ضرورت تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های هدفمند برای ارتقای سلامت روان، مهارت‌های اجتماعی و تاب‌آوری فردی تأکید دارد. محدودیت‌های زیست‌محیطی و منابع طبیعی منطقه، از جمله کمبود آب، فرسایش خاک و تغییرات اقلیمی، تأثیر قابل توجهی بر رفاه اجتماعی دارند. در نتیجه، برنامه‌های توسعه‌ای باید رویکردی پایدار و مبتنی بر مدیریت منابع طبیعی، تنوع‌بخشی اقتصادی و کاهش آسیب‌های محیطی داشته باشند تا اثرات بلندمدت منفی بر جامعه روستایی کاهش یابد. مجموع شواهد نشان می‌دهد که ارتقای رفاه اجتماعی در دشتی مستلزم هماهنگی میان سیاست‌های اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی و روان‌شناختی با رویکردی محلی‌محور است. ایجاد سازوکارهای نظام‌مند برای هماهنگی نهادهای دولتی، غیردولتی و جامعه مدنی می‌تواند به کاهش نابرابری‌ها، افزایش کیفیت زندگی و دستیابی به توسعه پایدار در مناطق روستایی منجر شود.

منابع

- باقری، خسرو. (۱۴۰۲)، *مبانی فلسفی فمینیسم*. ویراستار: ناصرالدین علی تقویان، چاپ دوم، تهران: انتشارات واکاوش.
- البرزی، رامین. شیخ‌بیگلر، رعنا. اکبریان‌رونیزی، سعیدرضا. (۱۴۰۲). *رفاه ذهنی و وفاداری به مکان در نواحی روستایی*. فصلنامه علمی پژوهشی-رفاه اجتماعی، دوره ۲۳، شماره ۸۸، ۳۷۷-۳۴۱.
- راستی، هادی. جهان‌تیغ، راضیه. (۱۳۹۳). *سنجش میزان رفاه اجتماعی خانوارها در نواحی روستایی مطالعه موردی: شهرستان زهک*. فصلنامه علمی پژوهشی-پژوهش‌های روستایی، دوره ۵، شماره ۴، ۷۷۸-۷۵۹.
- ریسی، زهرا. حجازی، ناصر. چیت‌ساز، محمدعلی. (۱۴۰۱). *بررسی رابطه ابعاد توسعه گردشگری روستایی بر کیفیت رفاه اجتماعی ساکنین روستاهای شهرستان کوهرنگ*. فصلنامه علمی پژوهشی-مطالعات جامعه‌شناسی، دوره ۱۵، شماره ۵۶، ۸۹-۷۱.
- ساعی، رحیم. (۱۴۰۱). *بررسی عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی خانوارهای روستایی در اقلیم‌های استان آذربایجان شرقی*. فصلنامه علمی پژوهشی-روستا و توسعه، دوره ۲۵، شماره ۴؛ (پیاپی ۱۰۰)، ۲۱۲-۱۸۵.
- سجاسی‌قیداری، حمدالله. شکوری‌فرد، اسماعیل. (۱۳۹۵). *سنجش سطح دارایی‌های معیشتی در مناطق روستایی با رویکرد معیشت پایدار (مطالعه موردی: روستاهای شهرستان تایباد)*. فصلنامه علمی پژوهشی-پژوهش و برنامه‌ریزی روستایی، دوره ۵، شماره ۱؛ (پیاپی ۱۳)، ۲۱۶-۱۹۷.

- شاهرخی ساردو، صالح. هدایتی‌نیا، سعید. محمدی‌تمری، ذکریا. (۱۳۹۵). *بررسی رابطه سرمایه اجتماعی و رفاه اجتماعی در مناطق روستایی (مورد مطالعه: بخش ساردویییه از توابع شهرستان جیرفت)*. اولین همایش و دومین همایش کشاورزی، محیط‌زیست و امنیت غذایی، جیرفت-ایران، ۸-۱.
- صفرشالی، رضا. مهدیزاده‌اردکانی، محمدمهدی. (۱۳۹۶). *بررسی میزان احساس برخورداری از رفاه اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن (مطالعه موردی در بین شهروندان شهر اردکان)*. فصلنامه علمی پژوهشی-برنامه‌ریزی رفاه و توسعه اجتماعی، دوره ۸، شماره ۱۳۰، ۱۷۷-۲۲۴.
- غفاری، ابوالفضل. پورفرج، علیرضا. گیلک‌حکیم‌آبادی، محمدتقی. کریمی، علیرضا. (۱۴۰۱). *مدل سازی سنجش آثار اعتبارات خرد بر رفاه اجتماعی در مناطق روستایی (مطالعه موردی طرح‌های اشتغال‌زایی بنیاد برکت)*. فصلنامه علمی پژوهشی-مطالعات اقتصادی کاربردی ایران، دوره ۱۱، شماره ۴۳، ۷۱-۹۸.
- فروزان‌نجف‌آبادی، سیدمهدی. نامدار، راضیه. (۱۴۰۱). *رفاه اجتماعی و توسعه پایدار روستایی*. هفتمین همایش بین‌المللی مهندسی کشاورزی و محیط‌زیست با رویکرد توسعه پایدار، تهران-ایران، ۸-۱.
- مفتخری، علی. دلفان، محبوبه. جعفری، محمد. (۱۴۰۳). *مقایسه اثرات رفاه اجتماعی بر رشد اقتصادی در ایران و منتخبی از کشورهای در حال توسعه*. فصلنامه علمی پژوهشی-اقتصاد باثبات، دوره ۵، شماره ۱، ۹۰-۱۱۵.
- مهدی‌زاده‌رآینی، محمدجواد. محمدی، حمید. سالارپور، ماشالله. ضیایی، سامان. (۱۴۰۱). *بررسی رابطه آزادی اقتصادی و رفاه اجتماعی در ایران براساس شاخص آمارتیاسن از رفاه اجتماعی*. فصلنامه علمی پژوهشی-اقتصاد مالی، دوره ۱۶، شماره ۵۸، ۲۸۱-۳۰۸.
- وحیدی‌ساربان، وکیل. مؤمنی، احمد. (۱۳۹۹). *اثرات حکمروایی خوب بر بهبود شاخص‌های رفاه اجتماعی مناطق روستایی، مطالعه موردی: شهرستان فریدن*. فصلنامه علمی پژوهشی-راهبردهای توسعه روستایی، دوره ۷، شماره ۴، ۴۸۷-۴۷۱.
- هزارجریبی، جعفر. صفری‌شالی، رضا. (۱۳۹۰). *رفاه اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن (مطالعه موردی شهر تهران)*. فصلنامه علمی پژوهشی-پژوهش و برنامه‌ریزی شهری، دوره ۲، شماره ۵، ۱-۲۲.
- Abreu, I. Mesias, F.J. (2020). *The Assessment Of Rural Development: Identification Of An Applicable Set Of Indicators Through A Delphi Approach*. Journal Of Rural Studies, 80, 578-585.
- Asante, Owusu Asante. Prah, Stephen. Addai, Nyarko Addai. Anang, Benjamin. Ng'ombe, John N. (2024). *Agricultural Services And Rural Household Welfare: Empirical Evidence From Ghana*. International Journal Of Social Economics, 52(2): 157-176.
- Gansonré, Soumaila. (2024). *Rainfall Variability And Welfare Of Agricultural Households: Evidence From Rural Niger*. Journal Of Agricultural Economics, 55(4): 572-587.
- Haulle, Evaristo. Ndimbo, Gabriel Kanuti. (2024). *Sustainable Rural Electrification: Small Hydropower Stations, Electrification And Rural Welfare Improvement In Tanzania*. International Journal Of Development Issues, 23(3): 396-412.
- Kebede, Hundanol Atnafu. (2022). *Gains From Market Integration: Welfare Effects Of New Rural Roads In Ethiopia*. Available at SSRN, 1-58.

- Livingston, Val. **Jackson-Nevels, Breshell.** Vedvikash Reddy, Velur. (2022). Social, Cultural, And Economic Determinants Of Well-Being. Journal Of Encyclopedia, 2(3):1183-1199.